

AHVENANMAAN MAAKUNTAPÄIVIEN SUOSTUMUKSEN HANKKIMINEN KANSAINVÄLISTEN SOPIMUSTEN VOIMAANSAATTAMISEKSI

1 Yleistä

Jos valtiosopimus tai muu kansainvälinen velvoite, johon Suomi sitoutuu, sisältää määräyksen Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991, *itsehallintolaki*) mukaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvassa asiassa, on Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyttävä määräyksen voimaansaattamista koskeva säädös, jotta määräys tulisi voimaan maakunnassa (itsehallintolain 59 §:n 1 mom.).

2 Voimaansaatettavat sopimukset, jotka sisältävät Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia sopimusmääräyksiä

2.1 Sopimus Suomen tasavallan hallituksen ja Ranskan tasavallan hallituksen välillä tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi ja veron kiertämisen ja välttämisen estämiseksi

(Hallituksen esitys eduskunnalle tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi ja veron kiertämisen ja välttämisen estämiseksi Ranskan kanssa tehdyn sopimuksen ja pöytäkirjan hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi, HE 14/2024 vp / Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet och protokollet med Frankrike för att undanröja dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomst och för att förhindra kringgående av skatt och skatteundandragande, RP 14/2024 rd)

Sopimus ja pöytäkirja rakentuvat eräin poikkeuksin OECD:n laatimalle malliverosopimukselle. Ne sisältävät määräyksiä, joilla toiselle sopimusvaltiolle myönnetään oikeus verottaa eri tuloja, kun taas toisen sopimusvaltion on vastaavasti luovuttava käyttämästä veronlainsäädäntöönsä perustuvaa verottamisoikeuttaan tai poistettava kaksinkertainen verotus sopimuksen ja pöytäkirjan määräysten mukaisesti.

Lisäksi sopimuksessa ja pöytäkirjassa on muun muassa sopimukseen perustuvien etuuskien väärinkäytön estämistä ja verotietojen vaihtoa koskevia määräyksiä. Sopimus ja pöytäkirja tulevat voimaan kolmekymmentä päivää sen jälkeen, kun sopimuksen osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen toteuttaneensa sopimuksen edellyttämät menettelyt.

Hallituksen esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen ja pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Lain on tarkoitus tulla voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti sopimuksen ja pöytäkirjan kanssa.

Kahdenväliset 19 verosopimukset sisältävät maakunnan toimivaltaan kuuluvia määräyksiä itsehallintolain 18 §:n 5 kohdan perusteella. Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan, sopimuksen voimaansaattamissädökselle on tarpeen saada Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyntä Ahvenanmaan itsehallintolain 59 §:n 1 momentin mukaisesti.

2.2 Vuoden 2022 muutokset muutettuun merityöyleissopimukseen

(Hallituksen esitys eduskunnalle merityötä koskevan yleissopimuksen ohjeiston muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä siihen liittyviksi laeiksi, HE 15/2024 vp / Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av ändringarna av koden i konventionen om arbete till sjöss samt till lagar som har samband med den, RP 15/2024 rd)

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) merityötä koskevan vuoden 2006 yleissopimuksen (jäljempänä merityöyleissopimus) tarkoituksena on vahvistaa koko merenkulkualan kattavat, yksinkertaiset, selkeät ja johdonmukaiset kansainväliset vähimmäisnormit. Vuoden 2022 Kansainvälisessä työkonferenssissa hyväksyttiin muutokset merityöyleissopimuksen ohjeistoon.

Ohjeiston muutokset koskevat oikeankokoisten suojavarusteiden saantia, ruoan ja juoman maksuttomuutta ja laatua aluksella, hylättyjen merenkulkijoiden kotimatka-oikeutta ja korvaavan miehistön asemaa, merenkulkijoiden oikeutta päästä välittömään terveydenhoitoon maihin sekä menehtyneiden merenkulkijoiden ruumiin tai tuhkan kotimaahan palauttamista, sosiaalisen kommunikaation mahdollistavia yhteyksiä aluksella ja satamissa, menehtyneiden merenkulkijoiden kuolemantapausten tutkintaa ja vuosittaista raportointia ILO:lle sekä eräitä muita teknisluonteisempia muutoksia. Muutokset kohdistuvat sekä ohjeiston oikeudellisesti sitovaan osaan, että suositusosaan.

Ohjeiston muutosten toimeenpanemiseksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin sekä työvoimapalveluiden järjestämisestä annettuun lakiin lisättäisiin säännökset merenkulkualan yksityisten työvoimapalveluiden tarjoajaa koskevista velvoitteista. Niihin tehtäisiin myös jo voimassa olevaan merityöyleissopimuksen ohjeistoon perustuvia täsmennyksiä. Lisäksi merityösopimuslakiin lisättäisiin säännökset työnantajanvelvollisuudesta ilmoittaa työsuojeluviranomaiselle merenkulkijoiden kuolemantapauksista niiden raportoimiseksi Kansainväliselle työjärjestölle. Lisäksi merityösopimuslakiin tehtäisiin teknisluonteinen muutos.

Merityöyleissopimuksen ohjeiston muutokset tulevat kansainvälisesti voimaan 23.12.2024. Muutosten voimaansaattamista koskeva laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. Tarkoitus on, että mainittu laki ja ehdotettavat merityösopimuslain sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain merityöyleissopimuksen ohjeiston muutokseen perustuvat muutokset tulisivat voimaan samanaikaisesti kuin yleissopimuksen ohjeiston muutokset tulevat kansainvälisesti voimaan.

Ahvenanmaan itsehallintolain 18 §:n 12 kohdan mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat terveyden- ja sairaanhoitoa 27 §:n 24, 29 ja

30 kohdassa säädetyin poikkeuksin; polttohautausta ja 23 kohdan mukaan työllisyyden edistämistä koskevissa asioissa. Merityöyleissopimuksen ohjeiston oikeudellisesti

sitova normi A1.4 (Työnvälitys) ja A4.1 (Sairaanhoito aluksella ja maissa) sisältävät maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia määräyksiä. Koska yleissopimuksen ohjeiston muutokset sisältävät määräyksiä, jotka kuuluvat Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan, sopimuksen voimaansaattamissädökselle on tarpeen saada Ahvenanmaan maakuntapäivien hyväksyntä Ahvenanmaan itsehallintolain 59 §:n 1 momentin mukaisesti.

3 Esitys

Esitetään, että tasavallan presidentti päättää lähettää suostumuksen hankkimista koskevat esitykset Ahvenanmaan maakuntapäivien käsiteltäviksi.